

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, dnia 1 marca 2018 r.

VII.564.15.2018.KD

**Pan
Jacek Kurski
Prezes Zarządu Telewizji
Polskiej S.A.**

Telewizja Polska S.A.
ul. Jana Pawła Woronicza 17
00-999 Warszawa

Szanowny Panie Prezesie

Rzecznik Praw Obywatelskich, stojąc na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji RP oraz w innych aktach normatywnych, **z uwagą i troską analizuje wszelkie sygnały dotyczące problematyki zapewnienia przestrzegania wolności wyrażania poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.**

Na podstawie doniesień medialnych Rzecznik Praw Obywatelskich powziął informację, iż w związku z wykorzystaniem przez blogerkę – Panią Klaudię Jachirę loga telewizji TVP podczas jednego z Jej parodystycznych filmów, Zarząd Telewizji Polskiej S.A. złożył na podstawie art. 122 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. *o prawie autorskim i prawach pokrewnych* (Dz. U. z 2017 r. poz. 880 ze zm.; dalej jako: u.p.a.p.p.) wniosek o Jej ściganie za przestępstwo określone w art. 116 ust. 1 u.p.a.p.p.: "Kto bez uprawnienia rozpowszechnia cudzy utwór (...), podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat dwóch".

Praktyka taka może budzić poważne wątpliwości pod kątem zapewnienia przestrzegania podstawowych praw i wolności przysługujących obywatelom,

w szczególności konstytucyjnej wolności wyrażania poglądów (art. 54 ust. 1 Konstytucji RP), uznawanej za jedną z najważniejszych podstaw demokratycznego państwa prawa. Media publiczne, które mają obowiązek stanowić instytucjonalną gwarancję wolności wyrażania poglądów oraz pluralizmu środków przekazu społecznego, powinny bowiem odnosić się do tego rodzaju przypadków ze znacznie większą spolegliwością aniżeli w omawianej sprawie.

Ponadto, pragnę zwrócić uwagę Pana Prezesa na treść art. 29¹ u.p.a.p.p., zgodnie z którym: „Wolno korzystać z utworów na potrzeby parodii, pastiszu lub karykatury, w zakresie uzasadnionym prawami tych gatunków twórczości”. Wobec tego, że art. 29¹ u.p.a.p.p nie wskazuje określonej kategorii utworu z którego można korzystać w jego ramach, należy uznać, że jest to każdy utwór¹, w tym również logo telewizji. Blogerka – Pani Klaudia Jachira korzystała zatem z utworu – loga telewizji TVP w ramach tzw. dozwolonego użytku, który jest dopuszczalny zarówno mimo braku zgody autora utworu, jak i braku zapłaty na jego rzecz stosownego wynagrodzenia.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2017 r. poz. 958), **zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o przekazanie Rzecznikowi wyjaśnień w przedmiotowej sprawie, w tym ustosunkowanie się do przedstawionych wyżej wątpliwości dotyczących ochrony praw obywatelskich.**

Z poważaniem

(-) Stanisław Trociuk

¹ K. Błęszyńska, *Memy internetowe – status prawny na podstawie ograniczeń praw autorskich dla celów parodii, pastiszu i karykatury*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 2017, nr 4 (LEX).